

דף מט.

עין משפט א.ב.ג.

יו"ד סימן קמב סעיף יא

יא. טו. מותר ליטע תחת האשרה ירקות בין בימות החמה שהם צריכים לצל בין בימות הגשמים משום זה וזה גורם מותר ^ה דגם צל האשרה שהוא אסור וגם הקרקע שאינה נאסרת גורמים לירקות לצמוח. לפיכך שדה שזבלה ^ט בזבל אלילים מותר לזרוע אותה וכן פרה שפטמה בכרשיני אלילים תיאכל.

דף מט:

עין משפט א.ב.ג.

יו"ד סימן קמב סעיף ד

ה. ה. נטל מהע"ז עצים אסורים בהנאה והסיק בהם התנור בין חדש בין ישן צריך לצננו ואח"כ יחמם אותו בעצים של היתר ^י.

ה. ו. אם לא צינן אותו ואפה בו את הפת הרי זה אסור בהנאה דיש שבח עצי האיסור בפת ^כ.

ח. ואע"ג דזו"ז גורם אסור לכתחילה, זהו משום דהעושה זוזג' גורם בידיים הוי כמבטל איסור לכתחילה, אבל ירקות דהנאה ממילא אתי ואינו כמתכוין לבטל בידיים מותר אפי' לכתחילה ולא כמו בישול ע"י אדם. כ"כ הר"ן.

ט. ודוקא שעבר וזבלה או פרה ופיטמה אבל לכתחילה אסור לפטם או לזבל. כ"כ הט"ז וש"ך.

י. שם במשנה, וברייטא בפסחים כ"ז ומוקי לה כרבנן, והרי"ף והרא"ש. ובחדש מותר אח"כ ע"י עצי היתר דאז הוי זה וזה גורם ומותר, וכתבו התוס' דאע"ג דזה וזה גורם אסור לכתחילה, כאן כיון שאין לו תקנה אלא בנתיצת כל התנור שעיקרו של התנור עצמו היתר הוי כדיעבד. ומ"מ בחדש שמותר כשהסיק אותו אח"כ בעצי היתר היינו דוקא כשנותן עצים בתחילה אבל אסור לתת שם פת ואח"כ יסיקהו. ש"ך ס"ק י'.

כ. מברייטא שם וכרבי, וכתב הש"ך בס"ק י' דמשמע אפי' בישן מיירי וא"כ ע"כ כשהאבוקה כנגדו וכמו שכתב הרמ"א, דאם ע"ג גחלים או ע"י חומו של תנור הרי כתב בסמוך דמותר ואחר כך חזר וכתב דבע"ז חמיר מערלה ואסור גם בחומו של תנור ולא צריך אבוקה נגדו גם בישן, וכך הסכים הט"ז.

ודין שבח עצי איסור בפת אמרינן רק בעצי איסור, אבל בעצי היתר לא אמרינן והוא מתוס' וראיה ממבשל בשבת בשוגג שמותר ויאכל ואמאי והרי שבח עצי מוקצה בתבשיל אלא דלא אמרינן כן בעצי היתר.

הגה: ודוקא בעוד שהאבוקה כנגדו.

ה. ז. נתערבה פת זו באחרות יוליך דמי אותה הפת לים המלח ^ל ושאר הככרות מותרים ^מ.

ה. ח. גרף את כל האש ואח"כ בישל או אפה בחום התנור הרי זה מותר ^י שהרי עצי האיסור הלכו להם ואינם.

הגה: מה שאנו אומרים שיש שבח עצים בפת היינו בדבר שאסור בהנאה ^ס אבל אם אפה או בישל בדבר שאסור באכילה אפי' אבוקה כנגדו האוכל והפת מותרים.

יו"ד סימן קמב סעיף ג

עין משפט ד.ה.

ג. ד. נטל מהע"ז עצם או עץ וארג בו את הבגד הבגד אסור בהנאה ^ע, ואם נתערב בגד זה בכגדים אחרים יוליך דמי אותו הבגד לים המלח ושאר הבגדים מותרים.

^ל. משמע דאם לא נתערבה עדיין לא מהני הולכת דמיה של הע"ז לים המלח, מ"מ כתב הש"ך דמהני ויש להתיר למכור לעכו"ם כשיחתוך הכיכר שאין בחתיכות אח"כ שימכרנם לישראל אחר.

^מ. ואפי' באכילה ולא רק בהנאה ולא דמי ליי"נ דאסור הנותר בשתייה שנאסר משום מגע עכו"ם אבל פת בשביל שנאפה בדבר האסור לא נאסר אלא שלא יהנה מזה וכיון שהולך לים המלח יותר אין לו שום הנאה מע"ז וע"כ מותר גם באכילה. ועיין ביאורי הגר"א אות ט'.

^נ. ואפי' בתנור חדש, כך משמע מלשון השו"ע, אבל הש"ך חולק וס"ל דדוקא ערלה שגחליה ואפרה מותר שאני, אבל בעצי אליל שגחליה ואפרה אסור איך יהיה מותר בבישל ע"ג גחלים בתנור חדש הרי כולו גורם דאיסורא הוא ועצי האיסור עדיין לא הלכו להם והלכה היא דגחלת של ע"ז אסורה אפי' בדיעבד ודלא כהב"י דהתיר בדיעבד בזה, וכך הסכים הט"ז דלא כהמחבר. ותמה הש"ך בס"ק י' על מר"ן השו"ע דבסי' תמ"ה באו"ח לגבי חמץ פסק דאם בישל או אפה אותו הפת או התבשיל אסור בהנאה וכן הפחמין שלו אסורים בהנאה ושם בב"י אפי' בישל בגחלים עמומות ואפרו של חמץ ג"כ הפת והתבשיל אסורים, וכאן פסק דאם בישל ע"ג גחלים אפי' הן בוערות מותר ונשאר בצ"ע.

^ס. ממדכי פרק השוכר ותוספות בדף ס"ו ע"ב ד"ה אמר, ותוס' פסחים כ"ו ע"ב ד"ה חדש, וכ"כ הרא"ש בפ' כל הצלמים.

^ע. ממשנה בע"ז דף מ"ט. ולא מהני הולכת העצם או העץ שנטל מע"ז להוליכו לים המלח דכאן בעינן כל דמי הבגד, דכל זמן שלא נתערב ויש כאן איסור אליל בבגד או בפת אין פדיון לאליל, אבל כשמוכרו לעכו"ם חוץ מדמי האיסור שבו שאין לו שום הנאה בעולם מהאליל והאיסור עצמו אינו בידו מותר. ש"ך ס"ק ח'.

עין משפט ו.

יו"ד סימן קלד סעיף ב

ב. ד. יין שאינו אסור אלא בשתייה אינו אוסר אלא בששים ^פ.

נתערב סתם יינם ביין מותר הרי זה אוסר בכל שהוא בשתייה ^ז, וימכר כולו לעכו"ם ולוקח דמי היין האסור שבו ומשליכו לים המלח ^ק ויהנה בשאר המעות.

ב. ה. ה"ה אם נתערבה חבית של יין נסך בין החביות כולם אסורים בשתייה ומותרים בהנאה ויוליך דמי אותה חבית ^ר לים המלח כשימכור הכל לעכו"ם, וכן הדין בחבית של סתם יינם.

הגה: מה שהחבית יין נסך אוסרת כל החביות שנתערבה בהן היינו דוקא בחביות גדולות שחשובות ואינן בטילות אבל אם הם קטנות ואינם חשובות חד בתרי בטיל כמו בשאר איסורים.

הגה: אפי' בגדולות אם נפלה אחת מהתערובת של החביות לים או נשרפה, האחרות מותרות כמו בשאר איסורים ^ש.

הגה: וי"א דכל סתם יינם בזמן הזה בטל בששים ^ח, וכן נוהגין להקל. ובמקום

^פ. אבל לא בכל שהוא, והוא מתוס' על המשנה בשם ר"ת, וכ"כ הרא"ש והר"ן ועוד.
^ז. פירוש אבל בהנאה יש לו תקנה שימכור כולו לעכו"ם ומשליך דמי האיסור שבו לים כמבואר ש"ך ס"ק ז'. אבל ביין נסך גמור שנתערב אין לו תקנה דהכל נאסר בהנאה ואם נתערב סתם יינם של ישמעאלים או יין מגעם ביין כשר הרי זה בטל בששים ומותר הכל גם בשתייה. בן איש חי פ' בלק הלכה י"ב.

^ק. כאן כתב מר"ן "לים המלח" ולא לים סתם וצ"ב דרך בפירות הצריכו לים המלח, כמבואר בסי' קל"ג סעיף א', ועיין בט"ז ס"ק א' שם.

ומש"כ משליכו לים המלח, ה"ה שורפו או קוברו וה"ה לנהר עמוק ובכל מקום שהוא אבוד, או ימכרו לעכו"ם חוץ מדמי האיסור שבו שמשאיר אותו לעכו"ם, וכל זמן שלא הוליך הנאת האיסור לים המלח כולו אסור בהנאה, אם לא שאין באיסור ממשות כגון שנתן יין בקנקנים של עכו"ם הכל מותר בהנאה שאין כאן דמי איסור. ש"ך ס"ק ח', ט', י'.

^ר. ודאי שאם נתערב גוף האיסור כמו ודאי יינם ביין שלנו לא מהני הולכת הנאה לים המלח ולא מכירה לעכו"ם חוץ מדמי איסור שבו כמבואר בטור וב"י. ש"ך ס"ק י"א. וכשמוכר לעכו"ם חוץ מדמי חבית אחת שאינו לוקח עליה דמים הכל מותר מיד וא"צ שוב הולכה לים המלח. ש"ך ס"ק י"ב.

^ש. ועיין בסי' ק"י סעיף ז'.

^ת. וא"צ הולכת הנאה לים המלח או למוכרו לעכו"ם חוץ מדמי איסור שבו, כ"כ הב"ח, אבל הש"ך חוכך בזה להחמיר שמה שבטל בזה"ז ומותר אפי' בשתייה היינו משום

שנתערב ע"י ניצוק חבור כמו בסי' קכ"ו אין היין העליון מועיל לייין התחתון לבטל האיסור.

עין משפט ז.ז.

יו"ד סימן קמו פעיף ו

ו. כיצד מבטלה א אם נטל מהאשרה מקל או אפי' עלה אחד לצורכו נתבטלה, ואם נטל ממנה דבר לייפותה לא נתבטלה.

עין משפט ט.י.

יו"ד סימן קמו פעיף יא

יא. עבודה זרה של עכו"ם שנשברה מאליה שבריה אסורים בהנאה עד שיבטלוה, ע"כ המוצא שברי אלילים הרי אלו אסורים בהנאה שמא לא ביטלה העכו"ם, ואם היתה של פרקים וההדיוט יכול להחזירה צריך לבטל כל פרק ופרק ממנה, ואם אינו יכול להחזירה כיון שביטל פרק אחד בטלה כולה.

הפסד אבל איך יהנה לכתחילה מהאיסור של יין נסך שנפל לשם אלא מוליך הנאה לים ואח"כ מותר בשתייה. ש"ך ס"ק ט"ו.
א. ממשנה דף מ"ט ע"ב, ורש"י שם לצורכו לשרוף.